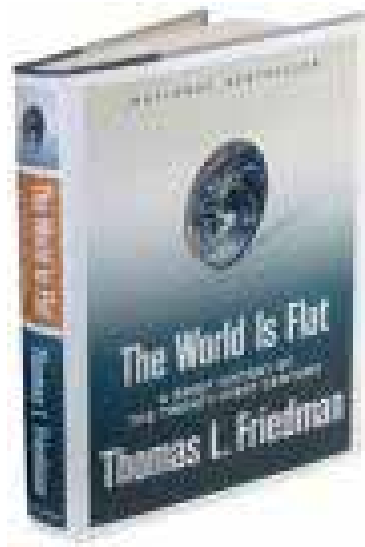

แบ่งกันไปอ่าน ผลิตภัณฑ์มาแล้ว

สรุปสาระน่าสนใจจากหนังสือ “โลกแบน: ประวัติศาสตร์สั้นๆของศตวรรษที่ 21”
(*The World Is Flat: A Brief History of the Twenty-First Century*)

โดย Thomas L. Friedman (2005)

อ่าน & เล่า โดย ..... ดร. ภาณุภาคย์ พงศ์ตติชาติ
สำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานบุคคล
สำนักงาน ก.พ.
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เกี่ยวกับผู้แต่ง

Thomas L. Friedman เกิดเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม ค.ศ. 1953 ในรัฐมินเนโซต้า ประเทศสหรัฐอเมริกา เขาได้รับรางวัลพูลิตเซอร์ถึง 3 ครั้ง โดยได้ครั้งแรกในปี 1982 ในสาขาการรายงานข่าวต่างประเทศ

ปัจจุบันเป็นคอลัมน์นิสต์ ข่าวต่างประเทศ หนังสือพิมพ์ New York Times นอกจากนี้เป็นผู้สื่อข่าว นักทำสารคดี แล้ว การเขียนหนังสือ ก็ยังสร้างชื่อเสียงให้เขาเป็นอันมาก

ตัวอย่างหนังสือที่มีชื่อเสียงของเขา ได้แก่

- *From Beirut to Jerusalem* (1989)
- *The Lexus and the Olive Tree* (1999)
- *Longitudes and Attitudes: Exploring the World After September 11* (2002)

สาระที่น่าสนใจจากหนังสือ *The World Is Flat: A Brief History of the Twenty-First Century* เล่มนี้ อาจสรุปได้ 8 หัวข้อใหญ่ ดังต่อไปนี้

1. ทำไมเขาถึงว่ากันว่าโลกแบน?????
2. โลกาวัดัน 3 ยุค
3. แรง 10 อย่าง ที่กดโลกให้แบน
4. Triple Convergence
5. อาชีพใหม่ๆ...บนโลกแบนๆ
6. ไซโย !!!!!!! ดีใจจังที่ฉันเป็นจันฑาล
7. ช่องโหว่ที่ก่อให้เกิดวิกฤต
8. ทำยังไงจึงจะอยู่รอดบนโลกแบนใบนี้

ในส่วนต่อไปจะกล่าวถึงเนื้อหาโดยสรุป ในแต่ละหัวข้อตามลำดับ

1.ทำไมเขาถึงว่ากันว่าโลกแบน?????

คำว่าโลกแบนในทัศนะของผู้เขียน หมายถึง การที่โลกปัจจุบันมีข้อจำกัดต่างๆ น้อยลงๆ มีการผสมรวมกัน (integrate) มากขึ้น อาจเปรียบเทียบได้กับโลกที่ถูกกดให้แบนด้วยแรงต่างๆ (ดูแรง 10 อย่างที่กดทับให้โลกแบน ในหัวข้อที่ 3 ข้างล่าง) ทำให้ภูเขาสูงที่บดบังวิสัยทัศน์ และปิดกั้นโอกาสต่างๆ ได้ถูกทำลายลง ผู้คนบนโลกต่างมีโอกาสแข่งขันกันได้มากขึ้น

2. โลกาวัตน์ 3 ยุค

ผู้เขียนขนานนามยุคโลกาวัตน์ ที่ต่างกัน 3 ยุค โดยเรียกเล่นๆ ว่า Globalisation 1.0, 2.0, และ 3.0

Globalisation 1.0 (ราว ค.ศ. 1429 – 1800) เป็นเรื่องเกี่ยวกับการสำรวจเส้นการเดินทางบนโลก เพื่อการแสวงหาทรัพยากรธรรมชาติ และเพื่อเป็นตลาดสินค้า ของประเทศผู้ล่าอาณานิคม ในยุคนี้ตัวเร่งกระบวนการโลกาวัตน์ คือ การที่ประเทศต่างๆ พยายามใช้พลังอำนาจที่ตนมีอยู่ ขยายอิทธิพลออกไป

คำถามประจำยุค-----“**ประเทศของฉัน**จะแข่งกับประเทศอื่นในโลกได้ยังไง”

Globalisation 2.0 (ราว ค.ศ. 1800 – 2000) เป็นช่วงที่เกิดการถดถอยทางเศรษฐกิจ และสงครามโลกทั้ง 2 ครั้ง ในช่วงครึ่งแรกของยุคนี้ ตัวเร่งกระบวนการโลกาวัตน์คือ ค่าขนส่งที่ต่ำลงอันเป็นผลมาจากการประดิษฐ์เครื่องจักรไอน้ำและรถไฟ ในขณะที่ช่วงครึ่งหลังของยุค มีตัวเร่งคือต้นทุนการสื่อสารคมนาคมที่ต่ำลง อันเป็นผลมาจากการหลอมหลวมกันของเทคโนโลยีหลายประเภท เช่น โทรเลข โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล เคเบิลใยแก้ว และอินเทอร์เน็ตยุคต้นๆ

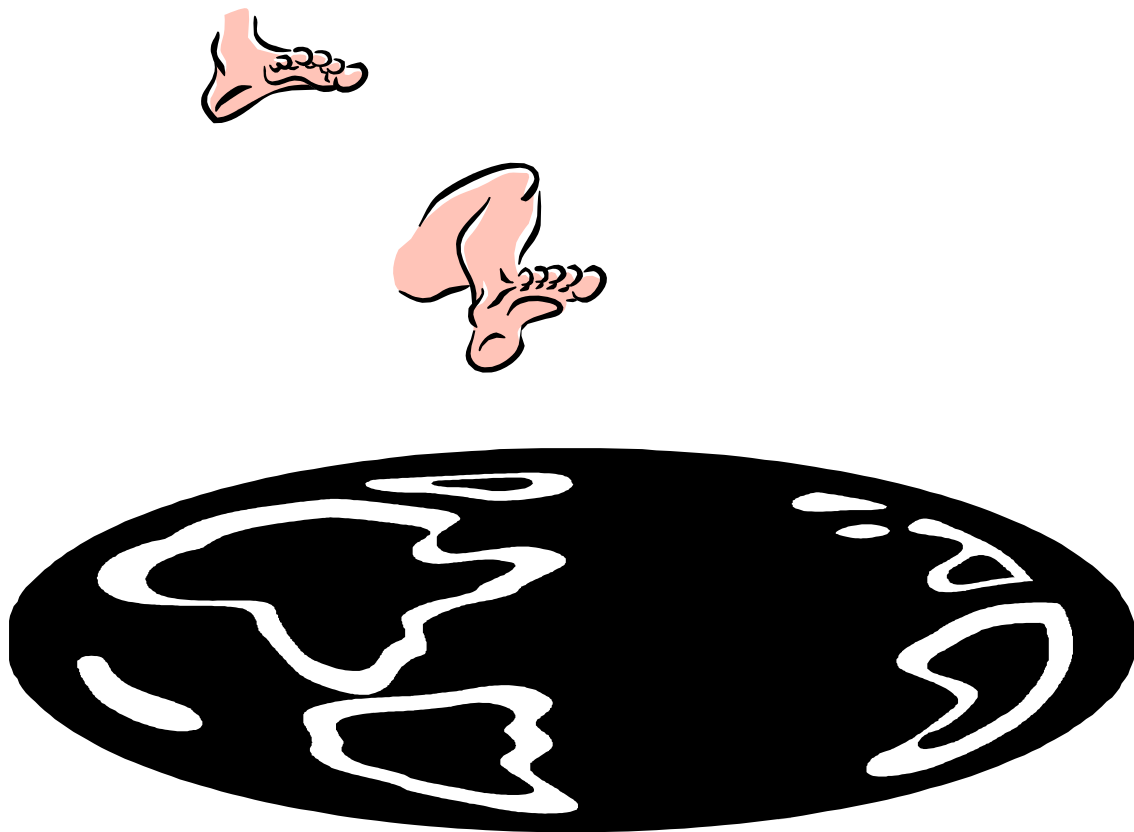
คำถามประจำยุค-----“**บริษัทของฉัน**จะแข่งในตลาดโลกได้ยังไง?”

Globalisation 3.0 (ตั้งแต่ ค.ศ. 2000 เป็นต้นมา) เป็นยุคที่ปัจเจกบุคคลมีอำนาจในการแข่งขันมากขึ้นจากพัฒนาการทางเทคโนโลยี

คำถามประจำยุค-----“**ตัวฉัน**จะแข่งกับคนอื่นๆ ในโลกได้ยังไง?
(ด้วยเทคโนโลยีและการร่วมกันทำงานกับผู้อื่น)”

การเชื่อมโยงกันของความรู้ทั้งหมดของมนุษยชาติจะก่อให้เกิดการก้าวกระโดดครั้งยิ่งใหญ่ของมนุษย์

3. แรง 10 อย่าง ที่กดโลกให้แบน

1. การพังทลายกำแพงเบอร์ลิน เป็นเหมือนการปลดปล่อยพลังงานที่ถูกขังอยู่ในอาณาจักรคอมมิวนิสต์มานาน เป็นการเปลี่ยนสมดุลไปสู่โลกแห่งประชาธิปไตยและการค้าเสรี นับเป็นการสิ้นสุดการต่อสู้ระหว่างทุนนิยมและสังคมนิยมด้วยชัยชนะของฝ่ายแรก เมื่อสังคมนิยมหายไป มนุษย์ก็ต้องอยู่กับทุนนิยมไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง

2. การเปิดตัวของ **Netscape** ที่เปลี่ยนแปลงการเชื่อมต่อระบบจาก PC-based เป็น Internet-based อันก่อให้เกิดผลที่สำคัญ คือการขยายตัวของการใช้อีเมลล์ และ Web browser ที่สามารถหาข้อมูลที่อยู่บนอินเทอร์เน็ตมาแสดงบนหน้าจอคอมพิวเตอร์ของทุกคนได้อย่างง่ายดาย นอกจากนี้ ยังตามมาด้วยการเปิดตัว Windows 95 ที่สามารถ support ระบบอินเทอร์เน็ตได้ในตัวมันเอง

3. **Work flow software** ช่วยให้ work flow ก้าวกระโดดไปข้างหน้า ยกตัวอย่าง ฝ่ายขายของบริษัทแห่งหนึ่ง รับออเดอร์ลูกค้าทางอีเมลล์ แล้วก็ฟอร์เวิร์ดต่อไปยังฝ่ายขนส่งสินค้า เพื่อให้จัดส่งสินค้าแก่ลูกค้าพร้อมกับใบเสร็จที่พิมพ์ออกมาได้ทันที และเมื่อสินค้าถูกขายไปแล้วโปรแกรมเช็คสต็อกสินค้า ก็จะรู้เองโดยอัตโนมัติว่าต้องสั่งซื้อสินค้าตัวนี้มาสต็อกเพิ่ม มันจึงส่งคำสั่งไปยัง supplier ได้เองโดยอัตโนมัติ

อย่างไรก็ดี การที่ฝ่ายต่างๆ ในบริษัทจะทำงานร่วมกัน (interoperate) ได้โดยไม่เกิดการติดขัดใน work flow ทุกฝ่ายในบริษัทจำเป็นต้องใช้ ระบบ software และ hardware ที่เหมือนกันทั้งหมด ในทำนองเดียวกัน การ interoperate ข้ามบริษัทก็ต้องใช้ระบบเดียวกันจึงจะต่อกันได้

ในช่วงปลาย 1990s ได้มีการพัฒนาโปรแกรม work flow ให้สามารถใช้งานผ่านอินเทอร์เน็ตได้เป็นครั้งแรก และก็มีการพัฒนาโปรแกรมสำหรับงานด้านต่างๆมาเป็นลำดับ เช่น สำหรับสร้างภาพยนตร์ animation การวินิจฉัยโรคของแพทย์ personal banking และอื่นๆอีกมาก

Work flow software เป็นเหมือนการทำให้คอมพิวเตอร์สื่อสารกันเองได้ โดยเราแค่บอกสิ่งที่เราต้องการ แล้วมันก็จะหา “เพื่อนๆ” คอมพิวเตอร์ของมันมาช่วยทำงานจนเสร็จ (ที่สำคัญมันต้องพูดกันรู้เรื่อง คือ มี standard เดียวกัน)

ตัวอย่างที่ทันสมัยอันหนึ่งคือ PayPal ที่ทำให้ eBay ทำ e-commerce ได้สำเร็จใหญ่หลวง PayPal เป็นระบบการโอนเงินที่มีการก่อตั้งในปี 1998 เพื่อสนับสนุนการดำเนินธุรกรรมแบบ C2C (Customer-to-Customer) ของ eBay ใครๆที่มี email address ก็สามารถส่งเงินให้ผู้อื่นผ่านบริการ PayPal ได้ แม้ว่าผู้รับจะมีบัญชี PayPal หรือไม่ก็ตาม

ในการซื้อขายสินค้า ผู้ซื้อสามารถเลือกจ่ายเงินผ่าน PayPal ได้ 3 แบบ คือ 1) ผ่านบัตรเครดิต 2) หักบัญชีเช็ค 3) หักจากบัญชี PayPal ที่เปิดไว้ล่วงหน้า ส่วนผู้ขายก็จะสามารถเลือกรับเงินได้หลายทาง ได้แก่ 1) เข้าบัญชี PayPal (ถ้ามี) 2) รับเป็นเช็ค 3) ผูกเข้าบัญชีเช็คของผู้รับ

การเปิดบัญชี PayPal ก็ง่ายๆ ถ้าคุณต้องเป็นคนจ่ายเงิน คุณก็แค่แจ้งชื่อ e-mail address ข้อมูลบัตรเครดิต และที่อยู่ตามบิลล์บัตรเครดิต

4. Open-Sourcing ยกตัวอย่างโปรแกรม Apache (อปาเช่) ที่เป็น shareware โปรแกรมเกี่ยวกับ e-commerce อันหนึ่ง ที่ใครๆก็ดาวน์โหลดได้ฟรีทางอินเทอร์เน็ต

Apache เกิดจากการที่นักพัฒนา software หลายพันคนทั่วโลก ร่วมกันทำงาน on-line พัฒนาโปรแกรมนี้ขึ้นมา มันเป็นตัวอย่างเป็นหนึ่งของ Open-source movement ที่ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่การพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์เท่านั้น

คำว่า Open-Source มาจากแนวคิดที่บริษัทหรือกลุ่มคนได้เปิด source code (คือคำสั่งทางคอมพิวเตอร์ที่ทำให้โปรแกรมหนึ่งๆทำงานได้ บริษัทที่ทำโปรแกรมขายจะรักษาความลับของ source code ไว้ เพราะถือเป็นหัวใจของโปรแกรมแต่ละโปรแกรม) ให้ทุกคนสามารถใช้ได้บนอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ใครก็ได้ มาช่วยกันปรับปรุง แล้วก็เปิดให้ดาวน์โหลดไปใช้ได้ฟรี

มี Open-source movement หลักๆ 2 กระแส

1.) **การแชร์ความรู้** (intellectual commons movement) คล้ายกับ network ของนักวิชาการ เพียงแต่เปิดกว้างให้ใครๆก็เข้าร่วมได้ ทำให้เพิ่มโอกาสที่จะมีคนเข้ามาแชร์ความรู้ และการพัฒนาขององค์ความรู้ ตัวอย่างเช่น การเขียน Weblog หรือการพัฒนาตัวเองอย่างไม่หยุดยั้งของ สารานุกรมออนไลน์ wikipedia (ถ้าคุณยังไม่ค่อยแน่ใจว่า Weblog คืออะไร ก็ลองเข้าไปหาข้อมูลดูได้ที่

http://en.wikipedia.org/wiki/Main_Page ----(ภาณุภาคย์) ที่เปิดโอกาสให้ทุกคน สามารถส่งข้อมูลเกี่ยวกับทุกๆหัวข้อเรื่องเข้ามาเพิ่มเติม

2.) **การร่วมกันพัฒนา free software** (ดูตัวอย่าง Apache ที่กล่าวไปแล้ว) เป้าหมายแรกเริ่มคือ ให้มีคนจำนวนมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้มาร่วมกันเขียน ปรับปรุง เผยแพร่โปรแกรมออกไปสู่ผู้ใช้โดยไม่คิดเงิน ซึ่งเป็นการทำให้ปัจเจกบุคคลมีพลังมากขึ้นด้วยการร่วมมือกันกับใครๆก็ได้ในโลกนี้

ตัวอย่างของ open-source free software ที่โด่งดังและประสบความสำเร็จที่สุด จนโคตรยักษ์อย่าง Microsoft ยังต้องปรายตามาดู ก็คือ Linux Operating System (ระบบปฏิบัติการลินุกซ์) หรือที่กำลังโด่งดังอยู่ตอนนี้ก็คือ web browser ที่ชื่อว่า Firefox

5. Outsourcing

โชคยอมเข้าข้างผู้ที่เตรียมพร้อม

--หลุยส์ ปาสเตอร์

Outsourcing คือ การมอบหมาย (จ้าง) ให้คนนอกบริษัททำงานบางอย่าง ที่เราเคยทำเองอยู่ในบริษัทของเรา (เช่น วิจัย, call centre, ติดตามเก็บเงินลูกค้า) แทนเรา ดังนั้นเราอาจมองได้ว่า Outsourcing ก็เป็นรูปแบบหนึ่งของการทำงานร่วมกัน

ผู้เขียนได้ยกรณิของอินเดีย ให้เห็นเป็นตัวอย่างผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการ Outsource โดยเล่าให้ฟังว่า ความเจริญของอินเดีย เป็นผลมาจากวิสัยทัศน์ที่เฉียบคมของผู้ผู้นำในอดีต โดยการส่งเสริมการศึกษาของประชาชน ที่เน้นทางด้านวิทยาศาสตร์ วิศวกรรม และแพทยศาสตร์ เริ่มจากการตั้ง Indian Institutes of Technology (IIT) ของนายภคเนรู

การที่อินเดียมีประชากรกว่า 1 พันล้านคน ทำให้เยาวชนต้องแข่งขันกันอย่างเอาเป็นเอาตาย เพื่อโอกาสเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา ทำให้มีแต่คนชั้นหัวกะทิจริงๆที่จบมาได้

การส่งเสริมคุณภาพคนอย่างต่อเนื่อง เปรียบได้กับการเตรียมความพร้อมของคนไว้ รอเพียงแต่จังหวะโอกาสเหมาะที่จะเข้ามา ซึ่งในที่สุดโอกาสทองของอินเดียก็มาถึง นั่นคือ การที่อเมริกาเร่งนำเข้าคน IT จากอินเดียเพื่อป้องกันปัญหา Y2K ที่คาดกันว่าจะเกิดขึ้นกับเครื่องคอมพิวเตอร์ทุกเครื่อง ในวินาทีที่โลกก้าวสู่ศตวรรษใหม่

จากการมีความสามารถแต่ค่าจ้างถูก ทำให้คน IT อินเดียที่อยู่ในอเมริกาเหล่านี้หางานทำได้ง่าย และยังนำไปสู่การ outsource งาน IT อื่นๆจากสหรัฐไปยังอินเดีย เหตุการณ์นี้ทำให้อินเดียมีชื่อเสียงขึ้นมา ทางด้านแรงงานฝีมือทาง IT ที่มีความรู้ความสามารถ

ผู้เขียนถึงกับกล่าวว่า ถ้าวินาที 15 สิงหาคม ถือเป็นวันประกาศอิสรภาพของประเทศอินเดียแล้ว วินาทีที่โลกก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 3 นี้ก็อาจถือได้ว่าเป็นการประกาศอิสรภาพแก่ผู้คนชาวอินเดีย

6. **Offshoring** ต่างจาก outsourcing ตรงที่ outsourcing ให้คนอื่นทำงานให้เฉพาะบาง function แต่ offshoring เป็นการยกโรงงานทั้งโรงไปไว้ที่ต่างประเทศ ด้วยเหตุผลด้านค่าแรงงานที่ถูกลง ภาษีต่ำกว่า ได้เงินอุดหนุนจากรัฐบาลประเทศที่ไปตั้งโรงงาน และต้นทุนทางด้าน การดูแลสภาพพนักงานที่ต่ำลงด้วย

การเปิดประเทศและเข้าร่วม WTO ของจีนทำให้ Offshoring กลับมาเป็นหัวข้อสำคัญอีกครั้งหนึ่ง

7. **Supply-Chaining** เป็นการร่วมมือกันทำงานรูปแบบหนึ่งระหว่าง supplier, retailers, และลูกค้า ในการสร้างมูลค่าเพิ่ม

บริษัทที่บริหาร supply chain ได้ดีที่สุดในโลก คือ Wal-Mart ซึ่งมีส่วนทำให้เป็นบริษัทค้าปลีกที่ใหญ่ และมีกำไรสูงที่สุดในโลก ตัวอย่างของแนวทางที่ Wal-Mart ใช้ เช่น เมื่อผู้บริหารมองเห็นถึงความไม่สะดวกและไม่ประหยัดที่จะให้ suppliers ทุกรายขับรถมาส่งของที่ Wal-Mart แต่ละสาขา

ทำให้ Wal-Mart ตั้งศูนย์กระจายสินค้า (Distribution Centre) ขึ้นมาเป็นจุดๆ เพื่อให้ suppliers ทุกรายขนสินค้ามาส่งรวมกันที่ศูนย์นี้ เมื่อสินค้ามารวมกันแล้ว Wal-Mart ก็จะจัดแจงขนสินค้าไปยังสาขาของ Wal-Mart แต่ละแห่งในพื้นที่นั่นเอง

การทำเช่นนี้ แม้จะทำให้ Wal-Mart มีต้นทุนจากการขนส่งเพิ่มขึ้น แต่บริษัทก็สามารถลดจำนวนเงิน ที่จะต้องจ่ายให้ retailers ทุกๆเจ้ามาส่งของให้โดยตรงได้เช่นกัน

เมื่อหักกลบลบกันแล้วยังทำให้ Wal-Mart เพิ่มกำไรขึ้นอีกถึง 2% (ฟังดูเหมือนน้อย แต่อย่าลืมว่า Wal-Mart มีรายได้เกือบ 3 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2005 ที่ผ่านมา ---ภาณุภาคย์)

8. **Insourcing** บริษัทขนส่งสินค้าและพัสดุอย่าง FedEx หรือ UPS ไม่ใช่เพียงแต่รับจ้างขนส่งสินค้าจากต้นทางสู่ปลายทางเท่านั้น แต่ยังทำหน้าที่เชื่อมโยงระบบ supply chains ของบริษัทต่างๆทั่วโลกเข้าไว้ด้วยกัน

ยกตัวอย่างเช่น UPS เคยรับขน computer notebook ที่ลูกค้าโตชิบ่าต้องการส่งซ่อมไปยังศูนย์ซ่อมของโตชิบ่า แต่มันก็ใช้เวลานาน กว่าที่ UPS จะไปปรับเครื่องเพื่อเอาไปส่งศูนย์ซ่อม กว่าซ่อมเสร็จ และต้องไปรับมาส่งคืนลูกค้าอีก ทำให้ไม่เป็นที่ทันใจของลูกค้า

จึงเกิดความคิดว่าให้โตชิบ่าบอกลูกค้าว่า “ถ้าเครื่องเสีย ให้ลูกค้าเอาเครื่องไปที่ UPS แล้ว UPS จะส่งเครื่องไปซ่อมที่ศูนย์โตชิบ่าแล้วเอากลับมาส่งคืนให้” แต่สิ่งที่เกิดขึ้นจริงๆ คือ เมื่อลูกค้าเอาเครื่องมาส่ง

แล้ว UPS ก็จะซ่อมเองเลย โดยใช้พนักงานของ UPS ที่ได้รับการรับรองจากโตชิบ้า ซ่อมเสร็จก็ส่งคืนลูกค้า โดยไม่ต้องมีการส่งเข้าศูนย์ซ่อมโตชิบ้าแต่อย่างใด

การทำอย่างนี้ทำให้ทุกฝ่ายได้ประโยชน์ คือ 1) ลูกค้าพอใจมากขึ้นที่ส่งเครื่องไปซ่อมแล้วได้คืนเร็ว 2) UPS สร้างรายได้มากขึ้น จากการซ่อมคอมพ์ที่เสียให้โตชิบ้า 3) โตชิบ้าไม่ต้องเสียต้นทุนค่าขนส่งและซ่อมเครื่องเอง

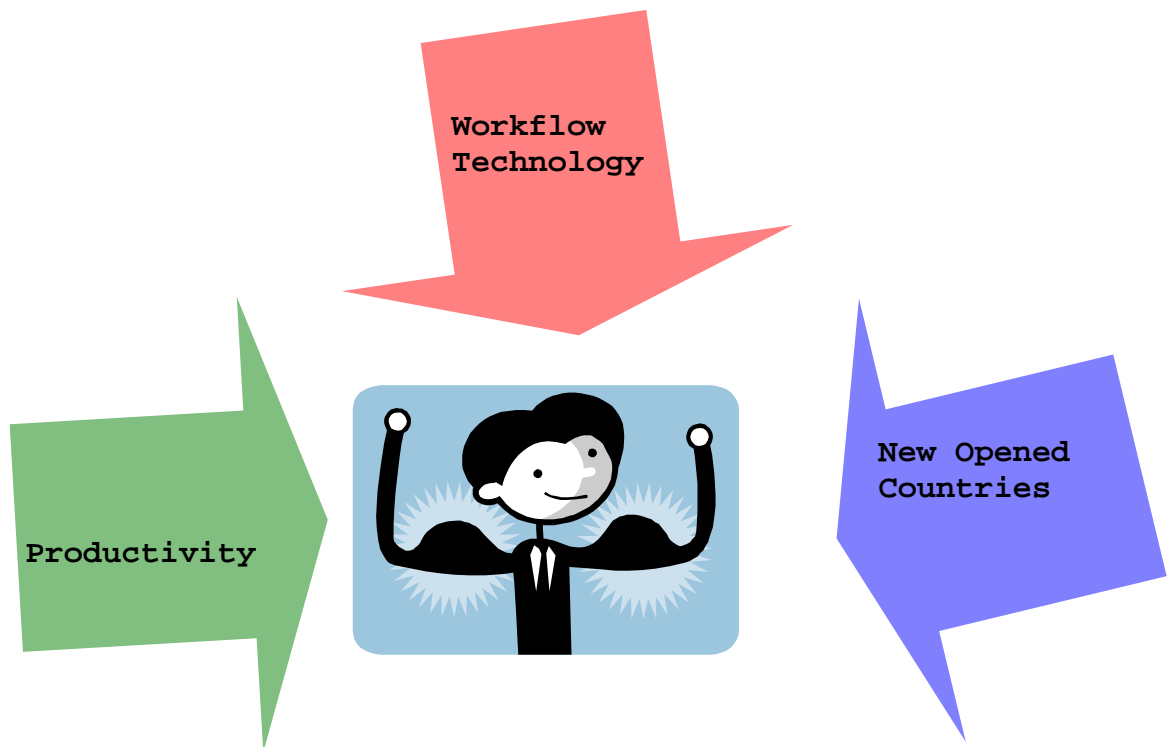
In-sourcing เกิดขึ้นเมื่อบริษัทหนึ่งๆสามารถมองเห็นทางเลือกที่มีประสิทธิภาพ (ไม่จำกัดพื้นที่ในโลก) ที่ตนจะขายสินค้าได้ราคาดีขึ้น/มากขึ้น ผลิตสินค้าได้ในต้นทุนที่ต่ำลง หรือซื้อวัตถุดิบในราคาที่ถูกลง

9. **In-Forming** คือการที่คนสามารถหาข้อมูลความรู้และติดต่อสื่อสารกันได้ง่าย (be informed) ทางอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะเป็น Google, Yahoo, MSN

ผู้เขียนมองว่า in-forming คือการที่คนๆหนึ่งสามารถประยุกต์ใช้แนวความคิดเรื่อง open-sourcing, outsourcing, insourcing, supply-chaining, และ offshoring ให้เป็นประโยชน์แก่ตัวเอง

10. **The Steroids** หมายถึงการพัฒนาของเทคโนโลยีดิจิทัลไร้สาย ที่ผู้เขียนเรียกเทคโนโลยีนี้ว่า steroid ก็เพราะมันเพิ่มพลัง เสริมแรงทั้ง 9 ข้างต้น ให้ช่วยกันทำให้โลกแบนเร็วยิ่งขึ้น

4. Triple Convergence

ผู้เขียนกล่าวถึงการประสานกัน 3 ประการ (Triple Convergence) ที่เอื้อความสามารถในการแข่งขันให้ปัจเจกบุคคล

Convergence I หมายถึง การผสานรวมกันของ เทคโนโลยี workflow software และ hardware ดังตัวอย่างเช่น การที่บริษัทโคนิก้ามินอลต้า (Konica Minolta) สามารถผลิตเครื่องมือที่สามารถสแกนภาพ ส่งอีเมล พิมพ์งาน ส่งแฟกซ์ และถ่ายเอกสารได้ในเครื่องเดียวกัน (เครื่องนี้มีชื่อว่า Bizhub)

ผลกระทบสำคัญของ Convergence I นี้คือการเกิดขึ้นของสังคมเศรษฐกิจของโลกไร้พรมแดน ที่มีระบบอินเทอร์เน็ตเป็นตัวขับเคลื่อน ส่งผลให้เกิดการร่วมมือกัน (ทั้งการแบ่งปันความรู้ และการทำงาน) ของปัจเจกบุคคลหลากหลายรูปแบบ ได้ในเวลาเดียวกัน (real time) โดยปราศจากอุปสรรคทั้งทางด้านภูมิศาสตร์ ระยะทาง หรือกระทั่ง (ในอนาคตอันใกล้) ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ผู้เขียนได้เน้นย้ำว่า นี่คือนวัตกรรมที่ชัดเจนประการหนึ่งที่ว่าโลกกำลังแบนลง

Convergence II

หมายถึง การนำการผสานของเทคโนโลยี (convergence I) มาประยุกต์เข้ากับวิธีการทำงาน ทำให้เกิดวิธีการทำงานใหม่ๆ ที่เพิ่มผลิตภาพ (productivity) สูงขึ้น ซึ่งทั้งการพัฒนาเทคโนโลยี และวิธีการทำงานต่างก็มีส่วนเกี่ยวพันซึ่งกันและกัน นั่นคือ วิธีการทำงานใหม่ๆ สามารถใช้ประโยชน์จากการเทคโนโลยีได้มากขึ้น ในขณะที่เทคโนโลยีก็มีส่วนช่วยให้เกิดวิธีการทำงานใหม่ๆ ได้หลากหลายขึ้น

ผู้เขียนได้ตั้งข้อสังเกตว่าสายการบังคับบัญชา (chain of command) สำหรับการปฏิบัติงานเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ได้เปลี่ยนแปลงจากแนวตั้ง ที่เน้นการสั่งการและการควบคุม (command and control) ไปเป็นแนวอนที่เน้นการร่วมมือกัน (connect and collaborate) มากขึ้น

Convergence III

หมายถึง คือการที่ประชากรในประเทศต่างๆ เช่น จีน อินเดีย รัสเซีย ยุโรปตะวันออก ลาตินอเมริกา และเอเชียกลาง รวม 3 พันล้านคน มีโอกาสร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้ง่ายขึ้น โดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศ

ดังนั้นเมื่อพิจารณาทั้ง 3 ประสาน (triple convergence) ร่วมกันแล้วจะพบว่า โลกปัจจุบันมีสิ่งกีดขวางในการดำเนินกิจกรรมทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมน้อยลง ทำให้ประชากรจากส่วนต่างๆของโลกที่แต่เดิมมีโอกาสน้อยกว่าประชากรของประเทศอุตสาหกรรมดั้งเดิม มีโอกาสแข่งขันในเวทีโลกมากขึ้น โดยอาศัยกระบวนการร่วมมือกันและเทคโนโลยี ซึ่งนับเป็นแรงสำคัญที่มีส่วนกำหนดลักษณะของสังคมเศรษฐกิจของโลกในศตวรรษที่ 21

แนวความคิดเกี่ยวกับโลกที่เล็กลงและไร้พรมแดนนี้ ผู้เขียนได้ให้ข้อสังเกตว่า มีมานานแล้ว คือ อย่างน้อยตั้งแต่ผลงานของ Karl Marx and Friederich Engels ที่ได้รับการตีพิมพ์ในหนังสือ Communist Manifesto ในปี 1848 ผลงานดังกล่าว แม้จะมีความแตกต่างจากความเห็นของผู้เขียนหนังสือเล่มนี้อยู่บ้าง แต่ก็มีส่วนที่คล้ายคลึงกัน เช่น การกล่าวถึงการพัฒนาของเทคโนโลยีและเงินทุน ที่สามารถทำลายสิ่งกีดขวาง พรมแดน ความขัดข้องต่างๆ ของระบบการค้าในระดับโลกโดยรวม

ข้อสังเกตที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งของ Friedman ก็คือเรื่อง multiple identity disorder หรือปัญหาที่คนหรือองค์กรเกิดความรู้สึกสับสนขัดแย้งเกี่ยวกับเอกลักษณ์ (identity) ของตน อันเป็นผลมาจากความไม่ชัดเจนว่าตนมีบทบาทหลัก สังกัดอยู่ในกลุ่มไหน เช่น เป็นการยากที่จะระบุว่า บริษัท ภูเก็ต ที่มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่สวิตเซอร์แลนด์ เป็นบริษัทของประเทศอะไรถ้าหาก บริษัท ภูเก็ต มีคนจีนเป็น Chairman มีคนอเมริกันเป็นประธานพนักงานบริหาร (Chief Executive Officer—CEO) มีคนอินเดียเป็นประธานพนักงานปฏิบัติการ (Chief Operating Officer—COO) และ มีคนญี่ปุ่นเป็นประธานพนักงานการเงิน (Chief Financial Officer—CFO) ในขณะที่บริษัท ภูเก็ต เป็นบริษัทจดทะเบียนในฮ่องกง

คำถาม บริษัท ภูเก็ต จะรู้สึกว่าจะมีความผูกพันกับประเทศไหนมากที่สุด (จะ) ????????

5. อาชีพใหม่ๆ...บนโลกแบนๆ

มีอาชีพใหม่เกิดขึ้นอาชีพหนึ่ง อันเป็นผลมาจากการที่โลกแบน นั่นคือ Search Engine Optimisers (SEO) ที่มีหน้าที่ดูแลทำให้การค้นคว้า keyword ด้วย search engines ต่างๆ แสดงผลลัพธ์ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลบริษัทของคุณให้มากที่สุด และอยู่ในลำดับแรกๆ ของผลการค้นคว้า ซึ่งจะเป็นการเพิ่มโอกาสธุรกิจได้อย่างมหาศาล โดยใช้ต้นทุนไม่มาก ลองคิดว่าถ้าคุณมีบริษัทขายกล้องดิจิทัลบนอินเทอร์เน็ต แล้วมีคนที่ต้องการซื้อกล้องดิจิทัล ตักเข้ามาหาข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต ใน Google โดยใช้ keyword ว่า “กล้องดิจิทัล” แล้วผลการ Search มีข้อมูลสินค้าของบริษัทคุณโผล่ขึ้นมาเป็นอันดับแรกๆ ก็น่าจะเป็นการเพิ่มโอกาสให้ลูกค้าจะได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าของคุณ และอาจกลายมาเป็นลูกค้าของคุณในที่สุด

6. ไชโย !!!!!!!

ดีใจจังที่ฉันเป็นจัณฑาล

พวกเราคงเคยได้ยินเรื่องราวเกี่ยวกับผู้คนในวรรณะจัณฑาลในอินเดีย ในบรรดาชนในวรรณะนี้ มีอยู่พวกหนึ่งที่กันถือว่าเป็นพวกที่ไม่มีใครสัมผัสแตะต้องได้ หรือ the untouchable เนื่องจากถือว่าจะเป็นการอับมงคลแก่ผู้สัมผัสเอง ผู้เขียนให้ความเห็นว่าในยุคโลกแบน ระบบวรรณะอาจกลับตาลปัตร กลายเป็นใครๆต่างกลับอยากทำตัวเองให้เป็น the untouchable นั่นคือ ไม่มีใครกล้ามาแตะต้อง หากคนต้องการสร้างความมั่นคงและควมมีคุณค่า ก็ต้องทำตัวให้เป็น the untouchable ซึ่งหมายถึง มีความสามารถทักษะการปฏิบัติงาน ที่จะไม่ถูก outsourced ซึ่งผู้เขียนได้จำแนกประเภทของ the untouchables นี้ไว้ 4 ประเภท คือ

(1) **Special** เช่น พวก Michael Jordan, Bill Gates, Barbra Streisand ที่งานไม่มีทางถูก outsourced ได้ แต่ถ้าเราไม่ได้มีความสามารถพิเศษอย่างคนเหล่านี้ เราก็ยังมีทางเลือกอื่นอีก 3 ทาง

(2) **Specialised** พวกนี้รวมถึง knowledge workers ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็น ทนายความ นักบัญชี ศัลยแพทย์สมอง นักวิชาการคอมพิวเตอร์ วิศวกรซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ ตำแหน่งงานเหล่านี้มักมีคนต้องการมาก แต่ก็มีลักษณะพิเศษที่ผู้เขียนใช้คำว่าไม่ fungible (note: คำว่า **fungible** นี้สำคัญ ในยุคโลกแบน ซึ่งงานที่มีลักษณะ fungible จะเป็นงานที่สามารถใช้เทคโนโลยีเข้ามาทำแทนได้ แล้วก็สามารถว่าจ้างพนักงานในสถานที่ที่มีค่าแรงถูก [ที่ไหนก็ได้บนโลกนี้] ทำแทนได้) ดังนั้นงานที่ไม่ fungible จึงมีความมั่นคงสูง)

(3) **Anchored** คืองานที่ติดอยู่กับสถานที่ที่ทำการติดต่อตัวต่อตัวกับลูกค้า ผู้รับบริการ (ส่วนมากเป็นงานบริการ ทำให้ไม่สามารถใช้คอมพิวเตอร์ทำได้ทั้งหมด) อย่างไรก็ตาม บางส่วนของงานที่ anchored นี้ ก็อาจเป็น fungible ได้ เช่น หมอในญี่ปุ่นอาจจ้างให้นักรังสีวิทยาที่อยู่ในอินเดีย (ที่เก่ง แต่มีค่าจ้างถูก) อ่านผล CAT scan ของคนไข้ให้

(4) **Really adaptable** ทางเลือกสุดท้ายที่คุณจะทำได้หากต้องการมีความมั่นคงในการทำงาน นั่นคือ คุณต้องเพิ่มเติมทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ใ้ตัวอยู่เสมอ ซึ่งจะช่วยให้คุณสร้างคุณค่าให้กับงานเพิ่มขึ้น โดยผู้เขียนเปรียบเทียบกับการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับอิติมวนิลาพื้นๆ โดยการใส่ ซ็อกโกแลตชิปลงไปแปะหน้าด้วยวิปครีม และเชอร์รี่ แล้วก็ขายได้แพงกว่าอิติมวนิลารธรรมดา (หมายเหตุ: เพื่อให้ได้กลิ่นอายไทยๆ อาจจินตนาการถึงอิติมกะทิ หรืออิติมอื่นๆตามชอบ แทนอิติมวนิลาได้--ภาณุภาคย์)

7. ช่อง ..... โหว่

ที่ก่อให้เกิด **วิกฤต**

ผู้เขียนกล่าวถึงวิกฤตการณ์ของอเมริกาที่กำลังเกิดขึ้นอย่างช้าๆ จากการถดถอยลงของความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ของประเทศ ซึ่งเคยถือได้ว่าเป็นจุดกำเนิดของนวัตกรรมและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนอเมริกันมาเป็นเวลาช้านาน

ผู้เขียนคาดว่าผลของวิกฤตการณ์นี้อาจเผยตัวออกมาอย่างช้าๆ ในช่วง 15-20 ปีข้างหน้า โดยเขาได้กล่าวถึงช่องโหว่ (gaps) 3 ประการ ที่สหรัฐกำลังเผชิญ

- 1.) **The number gap** (ช่องโหว่ทางตัวเลข) มีการกล่าวถึงสถิติตัวเลขที่สำคัญๆ ต่างๆ เช่น ในปี 2004 ที่ NASA มีการตระหนักถึงปัญหาเรื่อง aging workforce มีการกล่าวถึงสถิติว่าพนักงานราว 40 เปอร์เซ็นต์มีอายุ 55 ปี หรือมากกว่า และมี เพียง 4 เปอร์เซ็นต์มีอายุต่ำกว่า 30 ปี

ในขณะที่ประเทศต่างๆ มีสัดส่วนผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ (Science and Engineering—S&E) สูงขึ้นเรื่อยๆ เช่น 60 เปอร์เซ็นต์ในจีน 33 เปอร์เซ็นต์ในเกาหลีใต้ และ 41 เปอร์เซ็นต์ในไต้หวัน ส่วนของอเมริกาคงที่อยู่ 31

แนวโน้มนี้มีความสำคัญเนื่องจากความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกของอเมริกา มีการพึ่งพาการคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ เป็นอย่างมาก

ผู้เขียนเชื่อว่า เมื่ออเมริกาจะเริ่มลงมือแก้ไขปัญหานี้ในวันนี้ แต่ทว่าผลจากการแก้ไขปัญหานี้ในวันนี้ จะต้องใช้เวลาราว 10-20 ปี ข้างหน้ากว่าจะเห็นผล

- 2.) **The ambition gap** (ช่องโหว่ทางความมุ่งมั่น) มีการกล่าวถึง ผู้คนในบางประเทศ มีลักษณะเอาจริงเอาจัง มีความทะเยอทะยาน เช่น คนจีน อินเดีย หรือโปแลนด์ โดยภาพรวมๆ แล้ว คนเหล่านี้ไม่ได้แค่อยากทำงานกับบริษัทอเมริกัน หรืออยากเป็นชาวอเมริกันเท่านั้น แต่พวกเขาอยากจะเป็นเจ้านายคนอเมริกันเลยทีเดียว

โนชนบทจีน คนเห็นบิลด์ เกตส์ เป็นซูเปอร์สตาร์.....

ในขณะที่ในอเมริกา ซูเปอร์สตาร์คือ..... บริษัที๋ สเปียร์ส และนี่.....คือปัญหา

- 3.) **The education gap** (ช่องโหว่ทางการศึกษาและวิจัยสร้างความรู้) มีการอ้างสถิติว่า
รัฐบาลกลางอเมริกา ได้ตัดเงินอุดหนุนการวิจัยลงร้อยละ 37 จากปี 1970-2004

“ในประเทศจีน ถ้าคุณคิดว่าตัวเอง เจ๋งขนาดเป็น 1 ในล้านได้
ก็หมายความว่ายังมีคนอื่นอย่างคุณอยู่อีก 1,300 คน (เพราะจีนมีประชากรถึง 1,300 ล้านคน)”

8. ทำยังไงจึงจะอยู่รอดบน

ผู้เขียนเสนอแนะนำ ในการปรับตัวเพื่อการอยู่รอดในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงนี้ไว้ 5 ประการ

- 1) **LEADERSHIP** ผู้นำการเมืองต้องตระหนักและทำให้ประชาชนเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน ไม่ใช่แค่ “เล่น” การเมืองอย่างเดียว
- 2) **MUSCLE BUILDING** จึงให้เห็นการเปลี่ยนแนวคิดจาก การจ้างงานตลอดชีวิต (lifetime employment) ไปสู่การส่งเสริมการพัฒนาอาชีพตลอดชีวิต (lifetime employability) นั่นคือองค์กรควรที่จะสนับสนุนให้คนพัฒนาตนเองเพื่อการอยู่รอดในวิชาชีพ แทนที่จะส่งเสริมการจ้างงานตลอดชีวิต มิฉะนั้นคนจะไม่แข่งขัน ไม่กระตือรือร้น และอยู่ไม่ได้ในยุคที่โลกแบนแบบนี้ ผู้เขียนได้อุปมาดั่งการเปลี่ยนไขมันในตัวคนให้เป็นกล้ามเนื้อ
- 3) **CUSHIONING** ผู้เขียนเสนอให้มีการประกันค่าจ้าง (Wage insurance) ตามแนวความคิดของ Kletzer and Litan โดยกำหนดให้ผู้มีสิทธิได้รับการประกันค่าจ้าง จะต้องมีความคุณสมบัติ 3 ประการ คือ (1) ถูกเลิกจ้างเนื่องจากเหตุ offshoring, outsourcing, downsizing, หรือธุรกิจได้ปิดดำเนินการ (2) ต้องทำงานเดิมอยู่ไม่น้อยกว่า 2 ปี (3) จะไม่ได้รับเงินชดเชยจนกว่าจะหางานใหม่ได้ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้คนว่างงานรีบหางานใหม่ทำ
- 4) **SOCIAL ACTIVISM** มีการรวมตัวกันของบริษัทักษ์ใหญ่ในแต่ละอุตสาหกรรม เช่น ในอุตสาหกรรมคอมพิวเตอร์ มีการรวมตัวของ HP-Dell-IBM เมื่อตุลาคม 2004 มีการตกลงกันว่า ทั้ง 3 บริษัท และ suppliers ที่มีอยู่ทั่วโลกของทั้ง 3 บริษัท จะต้องดำเนินกิจการตามแนวทางข้อตกลงที่ร่วมกันกำหนดไว้ ที่เรียกว่า The Electronics Industry Code of Conduct อันครอบคลุมประเด็นต่างๆ เช่น การต่อต้านการให้/รับสินบน การจ้างแรงงานเด็ก การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ระเบียบเกี่ยวกับการบำบัดน้ำเสียและมลพิษอื่นๆ และการป้องกันและรายงานอุบัติเหตุในที่ทำงาน

แนวคิดนี้เป็นเสมือนการกระจาย Governance ของบริษัทยักษ์ใหญ่ที่มีอำนาจต่อรองสูงไปสู่ประเทศต่างๆทั่วโลกที่ suppliers ของตนตั้งอยู่

- 5) *PARENTING* พ่อแม่ของเด็กต้องตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงของโลก ที่ลูกๆของตนกำลังจะเผชิญ และสอนวิธีการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงนั้นให้กับเด็กรุ่นต่อไป

